

M. KEMALEDDİN'İN
MERAKLI
ROMANLARI

NOTLANDIRARAK HAZIRLAYAN
BANU ÖZTÜRK

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 1954
EDEBÎ ESERLER: 1004

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-492-8

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: [0212] 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Proje Editörleri: Seval Şahin, Banu Öztürk,
Didem Ardalı Büyükarman

Düzeltili: Zeynep Arpacı

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: [0212] 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

Kتابın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen
veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda
kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

M. Kemaleddin: Adına daha çok nâkil, adapte eden ve mütercim olarak rastladığımız M. Kemaleddin hakkında çok fazla bir bilgiye sahip değiliz. Sahte Sherlock Holmes öykülerinden, *Kara Hüseyin* dizisinden ve Nat Pinkerton çevirilerinden tanıdığımız M. Kemaleddin, 1924 yılında Kitabhâne-i Sûdî'nin yayımladığı 28-32 sayfalık 16 polisiye hikâye kitabının yazarı olarak da karşımıza çıkmaktadır. İşin ilginç yanı, M. Kemaleddin adına Latin harflerinin kabulünden sonra rastlanmamasıdır. Hakkında herhangi bir bilgiye ulaşamaması ve 1928 yılından sonra ismine herhangi bir şekilde rastlanmaması bu ismin müstear olduğu düşüncesini kuvvetlendirmektedir. M. Kemaleddin Düyûn-i Umûmîye'ye bağlı Reji İdaresi'nde memurdur. O dönemin çevirmenlerinin ve özellikle polisiye çevirmenlerinin aksine çevirilerini Fransızcadan değil İngilizceden yapmaktadır.

M. Kemaleddin'in çevirdiği, adapte ettiği bazı kitaplar şunlardır:

- 1- Victor Margueritte'ten *Erkek Kız* (İstanbul, Mahmut Bey Matbaası, 1925)
- 2- Goethe'den *Verter* (İstanbul, Cihan Biraderler Matbaası, 1925)
- 3- *Esrarengiz Parola* (İstanbul, Suhûlet Matbaası, 1925)
- 4- *Haydutlar Kumarhanesi* (İstanbul, Suhûlet Matbaası, 1925)
- 5- *Kanlı Elbise* (İstanbul, Suhûlet Matbaası, 1925)
- 6- *Kanlı Heykel* (İstanbul, Matbaa-i Ahmed Kamil, 1926)
- 7- *Sahte Banknot* (İstanbul Ahmed Kamil Matbaası, 1926)
- 8- *Vahşiler Kulübü* (İstanbul, Suhûlet Matbaası, 1925)
- 9- Arthur Conan Doyle'den *Siyah Mantolular* (İstanbul, Suhûlet Matbaası, 1925)

İÇİNDEKİLER

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE POLİSİYE DİZİSİ.....	9
M. KEMALDİN'İN "MERAKLI ROMANLARI" HAKKINDA.....	11

KITÂBHANE-I SÜDÎ'NİN MERAKLI ROMANLARI

FECİ İZDIRAPLAR İÇİNDE.....	19
SİYAH MÜSELLES.....	49
ŞİŞEDEKİ GÖZLER.....	75
MAÇA BEYİ.....	101
HAFİYENİN NİŞANLISI.....	125
MEŞUM DİŞ.....	151
SİHİRLİ DEMET.....	177
SAHTE NİŞANLI.....	205
YARIK PARMAK.....	237
GİZLİ KAPI.....	265
DİRİLEN ÖLÜ.....	289

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE POLİSİYE DİZİSİ

Geçmişten Günümüze Polisiye dizisi, yayına hazırlanırken ilk göz önünde bulundurulmuş unsur imla birliğinin sağlanması oldu. Bunun için şu yöntemi izledik:

- 1- Günümüzde kullanılan icat, marifet vb. gibi kelimeler bugünün imlasıyla yazılmıştır.
- 2- Arapça filhakika, maalmemnuniye gibi zarflar bitişik olarak yazılmış, mümkün olduğu kadar uzatma ve inceltme işaretlerinden kaçınılmıştır.
- 3- Ayın ve hemze işaretleri kelimelerin anlamı değişmediği süreçte, âdem, adem gibi, kullanılmamıştır.
- 4- Farsça terkiplerde orijinal imla, aşk-ı memnû gibi, dikkate alınmıştır.
- 5- Eser, bir edebî metin olduğu için sadeleştirme yapılmamış, günümüz okurunun anlayabilmesi için bugün kullanılmayan ifadelerin karşılığı dipnot olarak verilmiştir. Ayrıca bugün kullanılmayan ya da az kullanılan kelimeler, kavramlar, isimler dipnotta açıklanmıştır.
- 6- Baskı hatasından kaynaklandığı düşünülen yerlerde metin tamerine gidilmiştir.
- 7- Noktalama işaretlerine mümkün mertebe müdahale edilmemiştir.
- 8- Metinde yer alan yabancı kelimelerin anlamı sayfa sonunda dipnotlarla verilmiştir.

Bu dizinin tekrar yayınlanması konusunda bizi teşvik eden ve tarihin sayfalarında kaybolmuş bu eserleri okuyucuyla buluşturma hevesimizi paylaşan Ötüken Neşriyat'a teşekkür ederiz. Umarız siz okurlar da bu hevesimize ortak olur, polisiyenin muammalı sayfalarında bize eşlik edersiniz.

Seval Şahin
Banu Öztürk
Didem Ardalı Büyükarman

M. KEMALEDDİN'İN “MERAKLI ROMANLARI” HAKKINDA

M. Kemaleddin'in “Meraklı Romanlar” üst başlığı altında basılan polisiyeleri 1924 yılında dönemin ünlü yayıncısı Kitabhâne-i Sûdî tarafından yayımlanmıştır. Bu uzun hikâyeler, ilk örnekleri on dokuzuncu yüzyılın son çeyreğinde verilmeye, 1908 yılından sonra ise yoğunlukla basılmaya başlayan polisiye kitapların devamı olarak Cumhuriyet'in erken dönem eserleri arasında yer alır. Bu bağlamda *Fakabasmaz Zihni* ve *Cingöz Recai* serileriyle aynı dönemde basıldıkları söylenebilir.

Küçük boy ve 28-32 sayfadan meydana gelen hikâyeler “Kitabhâne-i Sûdî'nin Meraklı Romanları” üst başlığı altında yayımlanır. Erol Üyepazarcı, M. Kemaleddin'in basılmış polisiyelerinden 16 tanesini saptamıştır. Araştırmalarımız sonucunda biz de bunların dışında herhangi başka bir esere rast gelmedik. Her biri ayrı birer kitap olarak 1924 yılında basılan polisiyelerin hangisinin önce basıldığı bilinmemekle beraber, biz kitapları hikâyelerin gidişatına göre belirledik. Buna göre, polis hafiyesi Nahit'in hikâyelerini ilk sıralara yerleştirdik. Eserler şunlardır:

- 1- *Feci Izdıraplar İçinde*
- 2- *Siyah Müselles*
- 3- *Şişedeki Gözler*
- 4- *Kanlı Kurdele*
- 5- *Maça Beyi*
- 6- *Hafiyenin Nişanlısı*

- 7- *Meşum Dış*
- 8- *Vahşi Hayvanlar Pençesinde*
- 9- *Sihirli Demet*
- 10- *Sahte Nişanlı*
- 11- *Yarık Parmak*
- 12- *Gizli Kapı*
- 13- *Çalınmış Gerdanlık*
- 14- *Dirilen Ölü*
- 15- *Kızıl Gölge*
- 16- *Kesik El*

Uzun araştırmalarımız sonucunda izlerine rastlayamadığımız *Kızıl Gölge* ve *Kesik El* hikâyelerinin dışındaki 14 hikâyeye bu kitabın sayfalarında yer alarak tekrar okurla buluşma imkânı bulmuştur.

Bu kitapta yer alan 14 hikâyenin iç ve dış kapak sayfalarında M. Kemaleddin için “nâkili” ibaresi kullanılmıştır. Bu ibare, bu polisierlerin özgün mü yoksa adaptasyon mu olduğuyla ilgili akıllarda birtakım soru işaretleri oluşturmaktadır. Birçok çeviri esere imza atan M. Kemaleddin’in çevirdiği kitaplarda gerçek yazarın adının belirtilmemesi ve hatta çeviri olduğu bilinen eserlerde bile kahramanların isimlerinin Türkçe olması, olayın Türkiye’de geçmesi gibi durumlarla karşılaşılması “nakil, tercüme, adaptasyon” karmaşasını tetiklemektedir. Buna rağmen M. Kemaleddin’in uzun hikâyelerine baktığımızda, adaptasyon ya da nakil olma olasılıkları saklı tutularak, her birinin özgün birer eser olduğunu söylemek yanlış olmaz. Hikâyelerin İstanbul’un dışında, İzmit ve Edirne gibi şehirlerde de geçmesi, yerel unsurların incelikli bir şekilde kullanılması, yerel kahramanların seçilmesi, dönemin lokanta, bar, mağaza, eğlence yerleri, sokak ve mahalle gibi mekânlarının ayrıntılı anlatımları, gündelik hayatın yansımaları bu düşüncemizi desteklemektedir.

Erol Üyepazarıcı da konuya dikkat çeker: Uyarılama yapmanın zor bir sanat olduğuna vurgu yaparak M. Kemaleddin'in bazı hikâyelerinin dönemin Türkiye'sinde geçmesinin imkânsızlığından bahseder. Örnek olarak da *Hafiyenin Nişanlısı*'nı verir. Kısıtlı olanaklara sahip İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün bir memuru olan polis hafiyesi Nahit'in dönemin ünlü semti Nişantaşı'nda lüks bir dairede uşağıyla birlikte yaşaması, trenin birinci mevkiinde seyahat etmesi vb. abes bir durumdur.¹ Nahit bu yanılla Avrupa'daki meslektaşlarının görünümünde, "ithal" bir kahramandır. Aslında M. Kemaleddin söz konusu olduğunda bu çok da şaşırtıcı gözükmemektedir. Sahte Sherlock Holmeslerin yazarı ve birçok polisiye eserin çevirmeni olarak yazarın referansları bu noktada kendini belli etmektedir. Bununla beraber Edirne'de geçen *Hafiyenin Nişanlısı*, *Yarık Parmak*, *Feci Izdıraplar İçinde* ve İzmit'te geçen *Vahşi Hayvanların Pençesi*'nde ya da İstanbul'da geçen *Çalınmış Gerdanlık* hikâyelerinde olduğu gibi yerel kahramanların ve mahalli unsurların ustalıkla kullanımı, gündelik hayatın birebir görünümüleri eserleri çeviri ya da uyarılama olma düşüncesinden uzaklaştırmaktadır.

M. Kemaleddin'in hikâyelerinin *Amanvermez Avni*, *Cingöz Recai*, *Şeytan Hadiye*, *Fakabasmaz Zihni* ya da *Kandökmez Remzi* gibi bir polisiye serisi olduğunu söyleyemeyiz. Çünkü adı geçen serilerde yer alan her hikâyede kahraman ister suçlu ister araştıran olsun aynı kişidir. Dolayısıyla okur, suçlu ve/veya araştıranı birçok yönüyle tanıma imkânı bulur. Hatta *Cingöz Recai* serisinde olduğu gibi suçlu ile araştıran arasında rekabete, arkadaşlığa, birbirini anlamaya dayalı bir ilişki kurulması da söz konusudur. Bu, hikâyeleri birbirine bağlayan bir unsur olarak karşımıza

¹ Erol Üyepazarıcı, *Korkmayınız Sherlock Holmes! Türkiye'de Polisiye Romanın 125 Yıllık Öyküsü I-II (1881-2006)*, Oğlak Yayınları, İstanbul, 2008, s. 284.

çıkarak M. Kemaleddin polisliyelerinde ise durum farklıdır. *Feci İzdıraplar İçinde*, *Siyah Müselles*, *Şişedeki Gözler*, *Kanlı Kurdele*, *Maça Beyi*, *Hafiyenin Nişanlısı*, *Meşûm Diş* ve *Vahşi Hayvanlar Pençesinde* adlı hikâyelerde karşımıza çıkan İstanbul Emniyet Müdürlüğü memurlarından polis hafiyesi Nahit'i Şişli'de oturması, dört senedir Bolulu Recep adında bir yardımcısı ve Melek adında bir nişanlısı olması dışında tanımıyoruz. Bu bilgiler de hikâyeler arasında bağlantı kurmaya hizmet etmez. Sadece Nahit hakkında birkaç cümle olarak satırlar arasında kalır. Bu hikâyelerde Nahit'le ilgili tekrarlanan ve hikâyeler arasında bağlantı kurulmasına olanak sağlayan tek cümle "İstanbul'un en mahir polis hafiyesi" olmasıdır. Her ne kadar *Maça Beyi* ve *Hafiyenin Nişanlısı*, peşinden koşulan suçluların aynı olması bakımından birbirinin devamı gibi gözükse de yine de iki ayrı hikâye olmaktan kurtulamazlar.

Yukarıda bahsi geçen sekiz hikâyenin dışındaki eserlerin her birinde suçluyu araştıran değişir. *Sihirli Demet*'te bu Mısır hanedanından Prens Naim Paşa olurken, *Sahte Nişanlı*'da nişanlısının suçsuzluğunu ispata çalışan Necla Hanım, *Yarık Parmak*'ta Müddeî-i Umûmî Kerim Bey'in yeğeni Süreyya, *Gizli Kapı*'da polis memuru Kamil Bey, *Çalınmış Gerdanlık*'ta *Ceride-i Havadis* gazetesi muhabiri Ahmet Efendi, *Dirilen Ölü*'de ise Faik Bey Nahit'in yerini almıştır. Dolayısıyla polis hafiyesi Nahit'in yer aldığı hikâyelerde olduğu gibi bunlar da birbirinden bağımsız hikâyeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü bunların tümüne bakıldığında suç/suçlu/araştıran üçgeninde öne çıkan araştırandan çok suç/suçlu unsurları yani olayın kendisi olur. Olayın çözümü ise bunu destekler. Bu durumda araştıran ister "mahir" bir polis hafiyesi olsun ister meraklı ve/veya suçluyu yakalaması gereken "çaresiz" bir kişi olsun ikinci plana itilmiş olur. Esas olan olay örgüsünün akışıdır. Bu yönüyle bakıldığında M. Kemaleddin'in anlatımının mü-

kemmelliği ve gelişmelerin ilgi çekiciliği bu eserleri dönemin birçok polisiyesinden ayrı bir yere koymaktadır. Her ne kadar kurgu basit olsa da merak unsurunun sonuna kadar korunuyor olması da M. Kemaleddin'in hikâyelerini farklı kılan özelliklerden biridir.

Bu meraklı hikâyeleri keyifle okumanız dileğiyle...

Banu Öztürk
Kuzguncuk, 2021

KİTÂBHANE-İ SÛDÎ'NİN MERAKLI ROMANLARI

Nâkili:
M. Kemaleddin

İlk Tab

Sahib ve Nâşiri: Kitâbhane-i Sûdî

İstanbul Babiali Caddesi

1340
Orhaniye Matbaası

FECİ İZDIRAPLAR
İÇİNDE

Feci Izdıraplar İçinde

Aşk rüyasında...

“Ey gençlik! Senden fıskıran saadet kokusu o kadar müessirdir ki...¹ Yalnız kendini değil fakat etrafında olanları ve seni seyredenleri de teshir eder.”²

İstanbul’un en maruf³ tüccarlarından şişe fabrikası sahibi Necati Bey, bu sözleri yanındaki refikin⁴ kulağına doğru eğilerek söylemişti ve aynı zamanda da bahçenin çiçeklerle muhat⁵ güzel bir kameriyesinde kol kola sevişen iki genci, genç bir bahriye zabiti ve güzel bir kızcağızı göstermişti.

Bu kız, Necati Bey’in öz kızı idi. Yanındaki bahriye zabiti olan delikanlı ise kızı İclal’in nişanlısı Saffet Bey’di. İki genç birbirlerine nişanlanalı henüz bir ay olmuştu. Şişe fabrikatörü, İstanbul’un sıcak havasından kaçarak kızıyla beraber Edirne’deki çiftliğine birkaç gün için gelmişti. Damadı olacak genç, Saffet Bey’i de beraber getirmişti. Şimdi burada, çiftliğin en güzel yerinde oturmuş, kızıyla nişanlısının sevişmelerini büyük bir saadet içinde seyrediyordu. Yanındaki refiki de Saffet Bey’in birkaç gün için davet ettiği arkadaşı Sermet Bey’di. Sermet, Necati Bey’in gençliğe hitaben söylediği hülyalı sözleri dinledikten sonra:

¹ Tesirlidir ki.

² Etkiler.

³ Tanınan.

⁴ Arkadaşının.

⁵ Kuşatılmış.

“Hakkınız var beyefendi,” dedi. “Gençlik insan için başlı başına bir saadettir. Bu saadete bir de Saffet’te olduğu gibi tarîk-i mazhariyeti de⁶ ilave edilirse o saadet iki katlı olur. Siz kızınızın ben de pek ziyade sevdiğim arkadaşım Saffet’in mesudiyetleri karşısında mesuduz. Bu da bizim genç olmadığımız için teessürlerimizi⁷ izale edecek bir tesellidir.”

Genç olmadığını söyleyen Sermet Bey’in filhakika⁹ sisması biraz buruşmuş bir manzara arz ediyorsa da gözleminde, bakışlarında henüz otuz yaşının parlak lemaları¹⁰ seziliyordu.

Necati Bey bu mülâhazaya¹¹ güldü. Altın tabakasından bir sigara alarak refikine verdi. Bir tane de kendi yaktı. Gözlerini sigaranın dumanlarına dikerek daldı.

Necati Bey kızını çok severdi. Onun saadeti üzerine titrer müşfik bir baba idi. Daha küçük iken validesini kaybettiği zaman annesiz kalan yavrucağı büyütme, terbiye etmek için ne sıkıntılar çekmişti. O zamanlar bugünkü gibi zengin değildi. Ancak maişetini¹² temin edecek kadar küçük bir sermayesi vardı. Mamafih,¹³ zeki ve çalışkan olduğundan bu küçük sermayeyle oldukça mühim işler kurdu. İclal’i, Amerikan inâs¹⁴ mektebine göndererek tahsil ettirdi. Bunun için de senevî¹⁵ mühim bir meblağ tahsis etti. Sermayesini Avrupa’dan şişe getirerek toptan satma-

⁶ Başarısı da.

⁷ Üzüntülerimizi.

⁸ Giderecek.

⁹ Doğrusu.

¹⁰ Parıltıları.

¹¹ Düşünceye.

¹² Yaşamını.

¹³ Bununla birlikte.

¹⁴ Kızlar.

¹⁵ Senelik.

ya hasretmişti.¹⁶ Az zaman içinde zekâsı sayesinde bütün cihanın şişe fabrikaları ile münasebete girdi. Onlardan iki tanesinin mümessilliğini elde etti, sermayesi arttı; fakat yine yapmak istediği işlere tamamen kifayet edemiyordu.¹⁷ Parası biraz daha fazla olsaydı, kârı on misli artacaktı. Bu sırada Nevres Bey isminde bir zenginle tanıştı. Nevres Bey, Necati Bey'in zekâ ve idare kuvvetine, bilhassa iradesindeki kudrete hayran oldu, sermaye vereceğini vaat etti. Necati iki ay sonra işini tevsi etmiş,¹⁸ Nevres Bey ile ortak olarak ve Avrupa fabrikalarıyla alakasını keserek başlı başına bir fabrika tesis etmişti. "Necati ve Nevres Şürekâsı"¹⁹ fabrikası memleketin bütün şişe ihtiyacını temin ettikten başka, komşu memleketlerden de sipariş alıyordu. İktisat vekâleti bu iki gayur²⁰ müteşebbise birer madda vermişti. İşlerinin yolunda gittiği bir sırada Necati, Nevres'in hareketinde bazı yolsuzluklar hissetti. Vakıa,²¹ Nevres Bey fabrikaya karışmıyordu fakat hariçte görüştüğü insanların şekil ve kıyafetleri hiç de emniyet-bahş²² değildi. Necati, tahkikata ve takibâta başladı. Şerîkinin²³ muhill-i haysiyet²⁴ kimselerle görüşmesi kendi haysiyetini de kesredeceğinden²⁵ Necati Bey'in bu kabil²⁶ insanlarla münasebette bulunmasının sebebinin anlamak istiyordu. Bütün tahkikatı semeresiz kaldı. Nihayet Nevres Bey'in fabrikaya kâtip olarak tayin ettiği hususi adamlarından bi-

¹⁶ Ayırmıştı.

¹⁷ Yetemiyordu.

¹⁸ Genişletmiş.

¹⁹ Necati ve Nevres Ortakları.

²⁰ Gayretli.

²¹ Gerçi.

²² Güven verici.

²³ Ortağının.

²⁴ Haysiyetsiz.

²⁵ Zedeleyeceğinden.

²⁶ Türlü.

rini dolgun bir para vaadiyle ikna etti ve şerîki hakkında malumat istedi. Kâtip evvela tereddüt etti. Sonra vadedilen mükâfatın çokluğu gözlerini kamaştırıp:

“Peki,” dedi. “Size istediğiniz izahatı vereceğim. Siz de mukabilinde²⁷ bana mevud²⁸ meblağı vereceksiniz. Sonra hemen burasını hatta Türkiye’yi terk ederek memâlik-i ecnebiyeye²⁹ firar edeceğim. Çünkü Nevres Bey esrarının benim tarafımdan fâş edildiğini³⁰ duyunca beni sağ bırakmaz, hatta kaçacağım yerde bile intikamını alır. Onun pek büyük bir teşkilatı var. Binaenaleyh gaybubet ettikten³¹ sonra nerede bulunduğumu da bildirmemeliyim.”

Necati Bey’in hayreti, dehşet ve korkuya inkılab etti.³² Şerîk olarak beraber çalıştığı adam, demek bu kadar müt-hiş bir kimse idi. Kâtip:

“Şimdi beni dinleyiniz,” dedi. “Şerîkinizin evvela isminden başlayalım. Bu, onun hakiki ismi değildir. Vakıa herkes onu, bu isimde tanır fakat hakiki ismi Hüsamet-tin’dir. Namı, bütün cihanın polis dosyalarında sabıka ile maruf³³ Kanlı Pençe Komitası’nın reisi-dir.”

Necati Bey boğuk bir feryat kopardı, boğuluyormuş gibi oldu. Kâtip hemen bir bardak su yetiştirdi ve izahatine devam etti:

“Kanlı Pençe Komitası reisi son zamanlarda vaziyetin tehlikede olduğunu gördü. Kendisine zahiren³⁴ namuslu bir insan süsü vererek polisi aldatmak istedi. İşte bu suretledir ki sizin zekâ ve işinizden istifade etti. Nevres

²⁷ Karşılığında.

²⁸ Vaadolunmuş.

²⁹ Yabancı ülkeye.

³⁰ Ortaya çıkarıldığını.

³¹ Yok olduktan.

³² Dönüştü.

³³ Bilinen.

³⁴ Görünüşte.

Bey ismi altında sizinle akd-i sirkat³⁵ etti. Necati, Nevres ve Şürekâsı Firması onu her türlü şüpheden azade kıldı. Mamafih kendi işini bir an takipten farig olmadı.³⁶ Orient-Express sirkatı,³⁷ Tasaryan Hanı yangını, Beylerbeyi cinayeti, hatta Bulgaristan'da geçen hafta ika edilen³⁸ ve bütün cihan matbuatını³⁹ işgal eyleyen opera faciası hep onun ve onun emriyle hareket eden adamlarının işidir. İşte şerîkinizin hakiki hüviyetine istediğiniz izahat.”

Necati, bu malumatı alınca yıldırımla vurulmuşa döndü. Nasıl şimdiye kadar bir haydut, bir katil ile hatta bir katil ve haydutlar reisiyle ortaklık etmişti ha! Hayatından çok fazla kıymet verdiği lekesiz namusuna sürülen bu leke biçareyi ezdi. Kâtibe vaat ettiği meblağı verdi ve teşekkür etti. İki gün sonra ise şiddetli bir münazaayı⁴⁰ müteakib⁴¹ ortağından ayrıldı.

Yüzüne karşı ona ne olduğunu söylemişti. Nevres Bey, hakiki ismiyle söyleyelim, Hüsamettin bu sözlere ehemmiyet⁴² vermedi. Hatta:

“Beni tehdit etmeyiniz. Bu sizin menfaatiniz namına iyidir,” dedi. Çünkü polise haber verdiğiniz zaman sizi tevkif ederler.⁴³ Benim ortağım idiniz. Ortak... Yani bütün cinayetlerime ve cinayetlerimin semeresine şerîk!”

Necati Bey anladı. Polise haber vermeyi muvafık⁴⁴ bul-

³⁵ Hırsızlık anlaşması.

³⁶ Vazgeçmedi.

³⁷ Hırsızlığı.

³⁸ Yapılan.

³⁹ Dünya gazetelerini.

⁴⁰ Ağız kavgasını.

⁴¹ Ardından.

⁴² Önem.

⁴³ Tutuklarlar.

⁴⁴ Uygun.

madı, ancak bu habis ile kat-i münasebet eylemekte⁴⁵ ik-tifa etti.⁴⁶

Bu hadise, Necati Bey'i kızı ve müstakbel damadıyla karilerimize⁴⁷ takdim ettiğimiz zamandan üç sene evvel vuku bulmuştu.⁴⁸ Şişe fabrikatörü, şimdi bahçede sigara-sından çıkan dumanlara dalmış olarak bu maziye düşünüyorken bir taraftan da kızının nişanlısıyla beraber bulunmaktan hissettiği derin saadeti büyük bir zevkle temaşa ediyordu.⁴⁹

İclal ile Saffet birbirlerini perestiş edercesine⁵⁰ sevmek-teydiler. Asil bir terbiye ve yüksek bir tahsil görmüş olan Saffet, sevgilisi uğrunda hayatını fedaya hazırды. Genç kız ise, aşığının bir nazarı⁵¹ altında benliğinin en hassas nok-tasına kadar titrediğini hissediyordu.

Sermet Bey, Necati Bey'in dalgın durmasındaki cid-diyete hürmet ederek sükût ediyordu. Bu sırada çiftliğin uşaklarından biri elinde bir kartla Necati Bey'e yaklaştı. Kartviziti uzatarak:

“Bu zat şimdi arabayla geldi. Zatiâlinizi görmek istiyor,” dedi.

Fabrikatör lakayt elini kartvizite uzattı ve üzerine ehemmiyetsiz bir nazar atfetti.⁵² Eder etmez de rengi sarardı. Gözlerini aynı zamanda dehşet ve nefret şulesi⁵³ bü-rüdü.

Kartın üzerinde sadece “Nevres” ismini okumuştı. İti-

⁴⁵ İlişkiyi kesmekle.

⁴⁶ Yetindi.

⁴⁷ Okurlarımıza.

⁴⁸ Meydana gelmişti.

⁴⁹ Seyrediyordu.

⁵⁰ Taparcasına.

⁵¹ Bakışı.

⁵² Bakış attı.

⁵³ Alevi.